

Hjør: Ja, mine Herrer, idet jeg tager Ordet, vil jeg begynde med at gjøre en Undskyldning og bede Dem være lidt skaansomme i Deres Bedømmelse af mine Bemærkninger om det foreliggende Arbejde, idet jeg godt paa Forhaand veed, at mine Anskuelser i adskillige Punkter ville komme til at afvige ikke alene fra de militære Herrer's her i Salen, men ogsaa fra en Del af de Læges. Dette er jo for en Del allerede bekiendt fra tidligere Forhandlinger i 1867, hvori jeg havde den Fornøjelse at tage ikke ringe Del. Det er jo en Selvfølge, at jeg ikke har i Sinde at indlade mig paa dette Lovforslags Enkeltheder; det er kun de store Hovedtræk, jeg vil tillade mig at omtale, og da navnlig de finansielle, idet jeg vender mig til den ærede Minister med den Bemærkning, at jeg saa godt kan forstaa, at han har forelagt et Lovarbejde som dette, og at han har fuldstændig Ret, naar han i Begyndelsen af Motiverne lægger os paa Sinde: fuldstændig Gjennemførelse af den almindelige Børnepligt og Uddannelse af alt egentligt vaabendygigt Mandskab. Det er paa disse Principer, at Lovloven af 1867 er bygget, og at den ærede Minister i Henhold dertil har forelagt sin Revision, kan jeg saare godt forstaa; men, hvad jeg mindre kan forstaa, er, at man fremkommer med et saadant Forslag ovenpaa de Udtalelser, man har hørt paa Valgmøderne rundt om i Landet, for ikke at sige ovenpaa de allerfleste Valgtaler, der ere gaaede forud for denne Samling, thi jeg skulde feile meget, om det ikke har lydt fra de allerfleste Valgtribuner, at man var misfornøjet med Herudgifterne, og at nu skulde man være alvorlig betænkt paa at faae dem betydelig nedsatte; men jeg indrømmer derhos, at en Del ere blevne deres Princip tro og have sagt, at de lige godt ville have almindelig Børnepligt gjennemført. Tillad mig at sige, mine Herrer, at disse to Ting har jeg aldrig kunnet faae til at rime sammen. Hvad jeg kan faae til at rime sammen, er, at man siger: Jeg vil have almindelig Børnepligt, og jeg vil have alt Mandskab vaabendygigt, det er en Rante, der er ren og klar. Men hvad jeg ikke kan forstaa, er, at man siger: For saa og saa mange Millioner ville vi have det gjort; thi de Herrer maa tillade mig at sige, at ville De have almindelig Børnepligt gjennemført i dens strengeste Konsekvenser, saa maa De ville Midlerne dertil, og de militære Herrer, som træde op og gjøre Dem Breibdelser, naar De komme frem med deres Udtalelser om en kort Uddannelsesetid, have i mine Tanker fuldstændig Ret. Der erkjender jeg dem for sagtyndige og saa sagtyndige, at baade min og de Herrer's Meninger komme til at ligge under for deres Mening. Jeg skulde tro, at jeg har saa meget mere Ret, som jeg skulde feile meget, om ikke den franske Præsident i Sommer under det franske Krigsvæsen's Behandling har gjort den Mening gjældende, at der skulde 5 Mars Uddannelse til, for at de franske Soldater kunde træde op,

saaledes som der efter Nutidens Krav kunde gjøres Fordring paa. Er det saa — og jeg tror, at han har Ret —, saa skulde det undre mig, om vi her i det lille Danmark kunde uddanne vore Soldater i nogle Maanedes saaledes, at man var vis paa, at de kunde have deres Stilling overfor andre europæiske Staters Soldater. Og mine Herrer, man have, hvilkensomhelst patriotisk Jølelse man vil, saa skulde jeg dog haabe, at Alle have den Jølelse, at det Mandskab, vi lade uddanne til Soldater, og som vi forde skal gaa i Kampen for Fædrelandet, bør udfyres med Uddannelse efter Nutidens europæiske Krigsbrug, saaledes at vi vide, at, hvor de møde, kunne de møde som Mænd og værne for Landet. I hvilke andre Henseender jeg end i Anskuelser er afvigende fra de Herrer, skal jeg dog blive den Grundsætning tro, at hvad der forlanges, for at det unge Mandskab paa tilbørlig Maade kan have sin Stilling, skal gives, men saa kunde jeg ganske vist ønske, at de Herrer vare med til noget mere alvorlig at tage det finansielle Spørgsmaal under Overveelse. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg) kom ind derpaa igaar, og jeg havde glædet mig til at høre en grundig Udvikling af Spørgsmaalet, da jeg veed, at han er saa godt inde i vor finansielle Stilling. Han begyndte med at udtale den meget vigtige Rante, at vi skulle tage under alvorlig Overveelse, hvormeget vi tør drage ud af Folketsomme til det militære Væsen, men desværre gik det ham, — det maa være mig tilladt at sige det, — som Ratten, der gik omkring den varme Grød; han slap Spørgsmaalet uden at komme til at undersøgte det en grundig Behandling. Om det var, fordi han paa Forhaand kunde sige sig selv, at hans finansielle Betragtninger og hans Anskuelser om almindelig Børnepligt ikke kunde forenes med hinanden, skal jeg lade staa hen, men i alt Fald har jeg den Tro, at det er dette, der har skrænket ham tilbage fra at komme alvorlig ind paa det finansielle Spørgsmaal. Det er dette, mine Herrer, der gjør, at jeg aldrig nogensinde har turdet gaa med til at forlange almindelig Børnepligt gjennemført i alle dens Konsekvenser. Jeg stemte i sin Tid mod den vedtagne Herplan, og det hovedsagelig af finansielle Grunde. Det var alvorlige Forhandlinger, vi den Gang førte her, der traadte dygtige Mænd i Stranken for den finansielle Betragtning, og jeg skal nævne Enkelte; jeg kan gjøre det, da de nu ikke have Sæde her i Salen. Der var f. Ex. Grev Spønnef og Oberst Ishærning, og der var flere Mænd, som nu sidde i det andet Hjør. Disse Mænd lagde os alvorlig paa Sinde først at tage under nøjagtig Overveelse, hvormeget den danske Nation kunde afse af Pengestærker til de militære Formaal. Den Mænd, jeg først nævnte, Grev Spønnef, foreslog os at bestemme 4 Millioner dertil. Det vilde, sagde han — jeg husker det saa gant — passe efter, hvad vi havde givet ud